

Vejledning i positionering

 etac[®]
Skaber muligheder

Forord

Den korrekte lejring/positionering af et menneske bliver altid til et vigtigt emne, når man er nødt til at ligge i seng i længere tid eller endda vedvarende bliver sengeliggende og plejepatient. Med den rigtige lejring kan brugeren nemlig ikke alene slappe af og derved have færre problemer, mens han ligger, men den rigtige lejring kan også bidrage meget til at forebygge følgeskader på grund af det lange sengeleje. Eksempler for disse skader er tryksår, men også lungebetændelse, tromboser, kontrakturer eller stive led.

I visse tilfælde, f.eks. en halvsidig lammelse (hemiplegi), er en korrekt lejring lige fra starten af afgørende betydning for udsigten til senere genoptræning.

Udover den faglige ekspertise kan man ikke give afkald på egnede hjælpemidler til gennemførelsen af korrekt lejring. Ikke alene giver korrekt lejring mere sikkerhed og effektivitet, ofte gør den også arbejdet meget lettere. Uegnede lejringshjælpemidler kan derimod fremkalde nye skader.

Denne illustrerede brochure er et supplement til den praktiske instruktion, idet den beskriver nogle af de vigtigste lejringsmuligheder. Du får desuden at vide, hvad positionerne bevirker og hvordan de nemmest udføres ved hjælp af lejringsprodukterne fra RHOMBO-MEDICAL® programmet.

I dag ved vi, hvor vigtigt det er at positionere 24 timer i døgnet, 7 dage om ugen, for at opretholde intakte kropsfunktioner. Samtidig undgås sekundære komplikationer som f.eks. kontrakturer, fejlstillinger og sår.

Etac tilbyder et bredt sortiment af positioneringspuder med forskellige former og fyld. Ved brug af puderne kan man opnå:

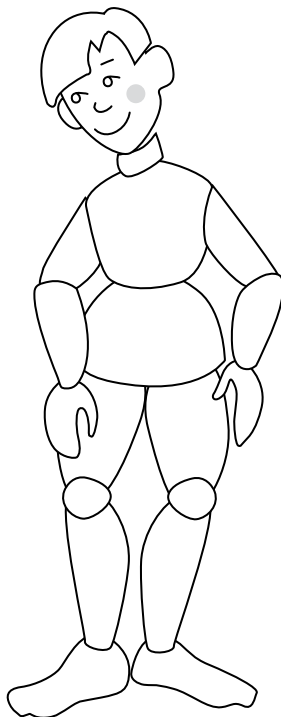
- ✓ Forebyggelse
- ✓ Behandling
- ✓ Aflastning

Dette du bør vide om tryksår

Når et menneske sidder eller ligger i en bestemt position, fører det vedvarende tryk på de udsatte steder til en formindsket blodcirkulation af huden, idet hudens fine blodtransporterende kar trykkes sammen. Konsekvensen er: vævet forsynes ikke længere tilstrækkeligt med blod og ilt. Som kroppens advarselssignal opstår der en mere eller mindre kraftig trykkende smerte, som får et sundt menneske til at ændre sin position og dermed aflaste de usatte steder på kroppen. Når blodkarrene er befriet fra smerten, fyldes de på ny med blod, og hudvævet bliver igen velforsynet.

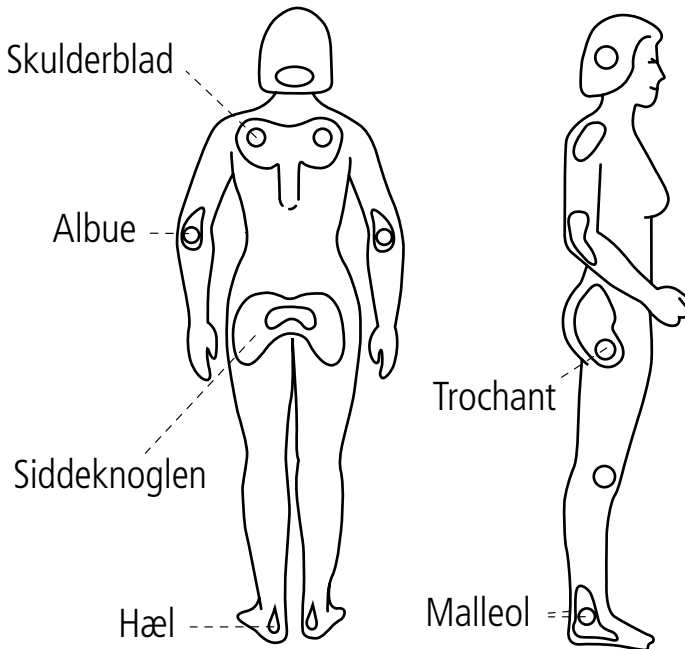
Hvis en bevægelseshæmmet bruger ikke er i stand til at registrere advarselssmerten eller til at bevæge sig uden hjælp, forbliver trykket på hudvævet til trods for advarselssignalerne. På grund af en formindsket blodcirkulation, opstår der iltmangel i de komprimerede hudceller, med efterfølgende beskadigelse af cellerne. Beskadigelsen bliver mere og mere alvorlig, jo længere og kraftigere trykket virker på huden (tryk- og tidsfaktor). Hvis ikke trykket aflastes rettidigt, dør cellerne til sidst, og der opstår tryksår.

Bemærk: Ved hver lejring kan der forekomme shear og friktion, som har en skadelig påvirkning på huden. Hvis brugeren „glider“ i sengen eller trækkes i en anden position, forskydes de enkelte hudlag i forhold til hinanden, og der opstår en risikabel manglende blodtilførsel. For at undgå shear, skal friktionen mellem bruger og underlaget mindskes.

Dette du bør vide om tryksår

Punkter på kroppen, som er ekstra udsat for tryk:

Alt efter hvor trykket rammer huden, kan tryksår udvikle sig ethvert sted på kroppen. Især de kropsdele som, på grund af vægten, er udsat for et stærkt tryk. Desuden er knoglefremspring udsat for risikoen, idet de er polstret med mindre underhudsfedtvejv.

I rygliggende position er det oftest korsbensområdet og hælene, som rammes af tryksår, i sideliggende er det lårbenskuderne (trochanter), anklerne og ørerne og i siddende position sædebensknoglerne. Alle disse områder skal overvåges nøje.

Informationer om lejringsprodukter

Den basale stimulation understreger synspunktet om kroppens iagttagelse. Alle sanser skal stimuleres igen og igen (høre, se, føle, smage), så mennesket kan opleve sig selv på ny. I den forbindelse er det en vigtig tankegang, at menneskets krop danner en enhed, og at den således også understøttes som helhed. Desuden mister man fornemmelsen af kroppen, hvis man ligger meget blødt. Enhver, som har prøvet at ligge på en vandseng, kender denne fornemmelse. Uden fornemmelse for kroppen er det vanskeligt at udføre bevægelser.

Hvor effektive lejringshjælpemidler er, afhænger af materialernes beskaffenhed. Ved valg af de rigtige lejringshjælpemidler skal man være opmærksom på nogle generelle punkter:

- Lejringshjælpemidlernes elasticitet skal være lavet således at de bibeholdes, selv ved konstant belastning. Hvis materialerne klumper sammen, opstår der nye, farlige tryksteder.
- Lejringsproduktets form skal sikre en gennemgående trykfordeling. Det giver ingen mening at lejre nogle legemsdele frit og til gengæld belaste andre med farligt tryk.
- Brugeren skal ligge fast og skridsikkert på lejringshjælpemidlerne. Ved en lejrning, som ikke er fagligt korrekt, kan der opstå shear og friktion på grund af den ugunstige vægtfordeling.
- Lejringshjælpemidlerne skal have en så god luftgennemtrængelighed og evne til temperaturudligning, selv under tryk, at brugeren ikke sveder.
- Lejringshjælpemidler til at støtte lemmerne skal have en god modelleringsevne.

Informationer om lejringsprodukter

RHOMBO-fill® – lad dig falde

Fyldmaterialet er de rombisk skårede luftcellestave RHOMBO-fill® af førsteklasses polyuretan-skumstof. De råder over en usædvanlig, vedvarende elasticitet med høj gentagelsessevne og virker derved affjedrende, trykfordelende og trykaflastende. Herved bevares bæreevnen, selv ved stærk belastning.

Ideel til blød lejrning.

RHOMBO-med® – lad dig bære

Fyldmaterialet er en velafbalanceret kombination af RHOMBO-fill® stave og polsterperler, som selv er elastiske. På grund af perlerne får RHOMBO-med® egenskaber, som ligner tørt sand. Lemmerne kan synke ned i det trægt flydende materiale og holdes præcist i den ønskede position. Andelen af RHOMBO-fill® stave sørger herved for en behagelig blødhed og elasticitet og forstærker materialets modelleringsevne.

Se flere puder og betræk i vores brochure "Positioneringspuder".

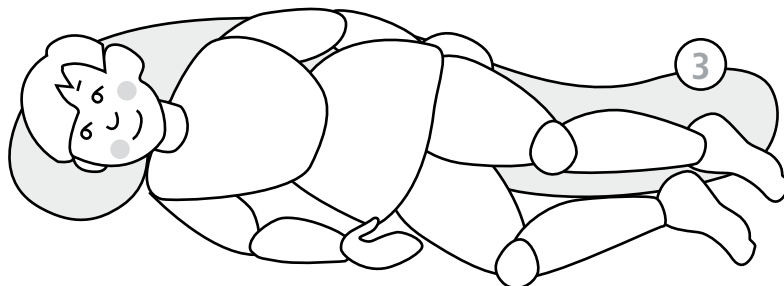
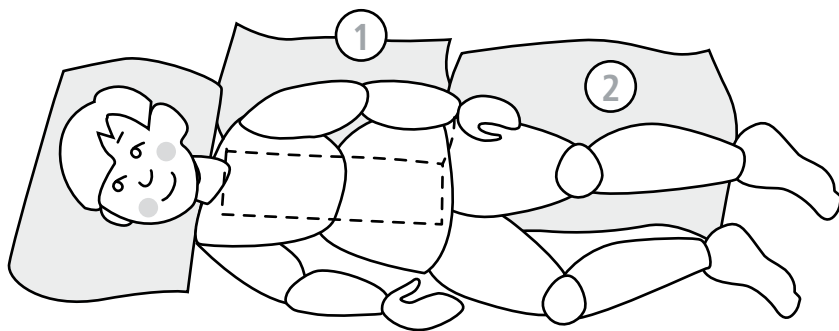
Eksempler på lejrning

30 graders skrå lejrning

Denne regnes for at være den mindst risikable lejrning, fordi hverken korsben eller trochanter belastes. Til decubitusprofylakse bør man derimod undlade en 90 graders sidelejrning, da størstedelen af kroppens vægt derved ligger på trochanter.

Brugeren lejres på en blød madras eller en trykafastende topmadras. Hovedet støttes godt med en mindre hovedpude. Ved at skubbe to bløde puder **1** + **2** ind under fra siden opnås en 30 graders skrå position. Ved lejrning med lejringsrullen **3** opnås i højere grad taktil og dermed basal stimulation. Der lejres skiftevist til højre og til venstre. Lejrningen er korrekt, hvis hjælper let kan skubbe en flad hånd ind under korsben og trochanter.

- 1** Rhombo-fill® Universalpude, 45 x 80 cm
- 2** Rhombo-med® Rygstøttepude med fane, 65 x 90 cm
- 3** Rhombo-med® Lejringsrulle, 20 x 220cm

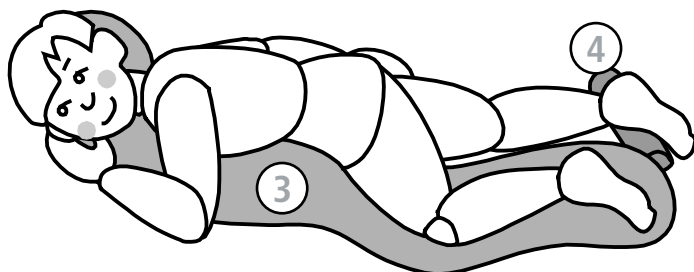
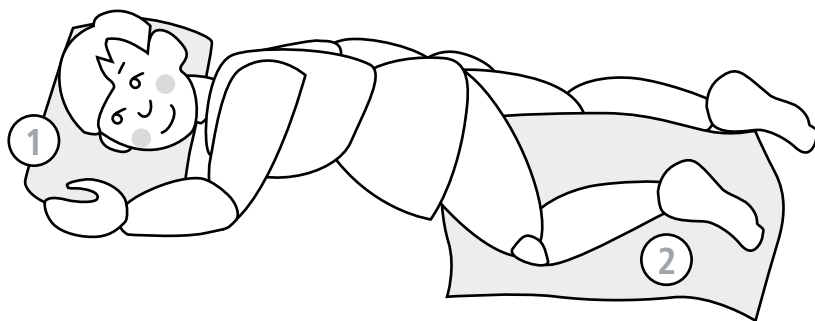
Eksempler på lejring

135 graders lejring

Med denne lejring kan man også anvende maveleje.

Brugeren lejr på en blød madras eller en trykafastende topmadras. En lille pude ① tjener til at lejre hovedet bekvemt. Med en fast, høj pude ② støttes det ben, som ligger øverst, så lunger kan holdes fri, og åndedrættet gøres lettere. Ved lejring med lejringsrullen ③ opnåes i højere grad taktil og dermed basal stimulation. Denne lejring giver rig stimulation på forsiden, endvidere strækkes hoftelæddet hvilket har positiv effekt som bl.a spasticitetsdæmpende.

- ① Rhombo-fill® Hovedpude, 30 x 45 cm
- ② Rhombo-med® Positioneringspude, 55 x 90 cm
- ③ Rhombo-med® Lejringsrulle, 20x220cm
- ④ Rhombo-med® Rhombi Støttepude, 15x30cm

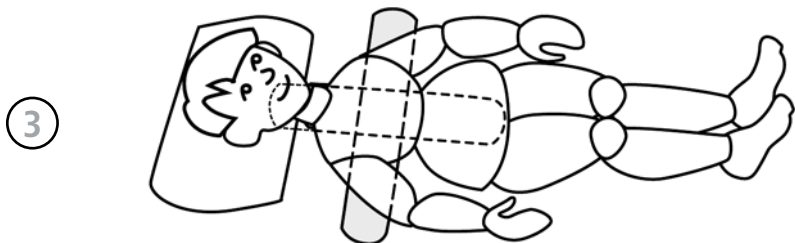
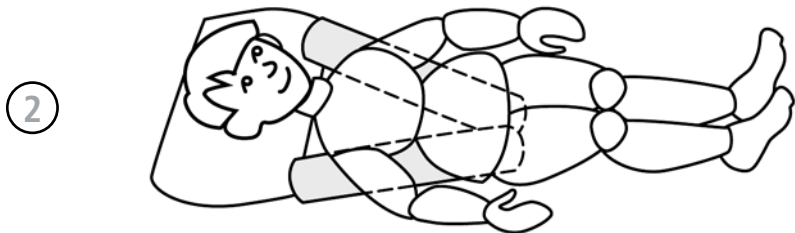
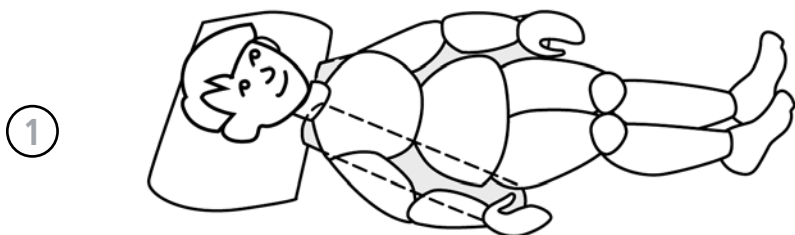
Eksempler på lejrning

Respirationslejringer

A-, V- og T-lejringer understøtter respiration. Ved at variere pudernes placering, udvides forskellige dele af lungerne. Man kan hermed forebygge lungebetændelse og forbedre lungefunktion. Ved kyfoserede rygge, kan det være muligt at ligge aflastet på ryggen (A og V) hvor columna støttes med god sansestimulation.

- 1 A åbner øvre dele af lungerne og aflaster en del af ryggen
- 2 V åbner nedre dele af lungerne og aflaster en del af ryggen
- 3 T giver en generel åbning af lungerne

Anvendte puder: 2 stk. Rhombo-fill® Universalpude, 25 x 80 cm eller 2 stk Rhombo-med® Lejringspude, 25 x 80 cm.

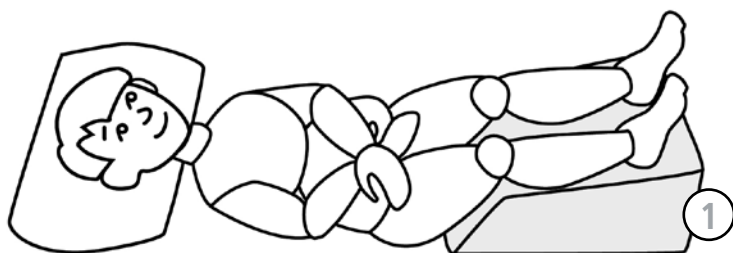

Eksempler på lejring

Psoasleje

Venepuden støtter og positionerer benene ved venøse problemstillinger og bruges også til aflastning af lænderyggen. Materialet former sig helt efter brugerens lægform og gør den venøse blodcirkulationen bedre. Puden anvendes til ødemer i ben, lægmuskelkrampe, åreknuder, trætte ben, hævede ankler og frilejring af hæle.

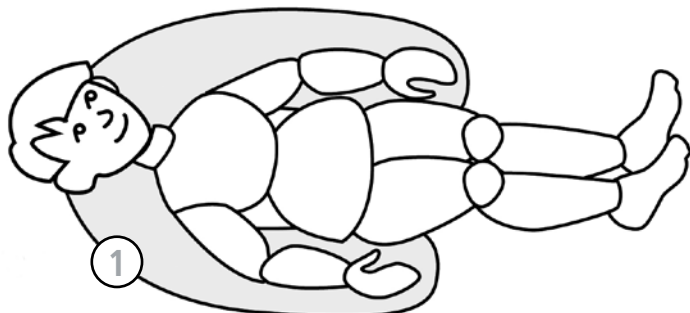
1 Venepude

Lejring med Lejringsrulle

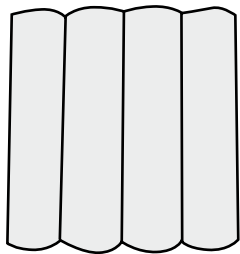
Lejringsrullen kan bøjes, formes og tilpasses præcis efter brugerens leje. Den kan også rystes, så den bliver mere fyldig på nogle partier og tyndere på andre. I sideleje kan den formes så den støtter hoved, ryg og ben. Er meget velegnet til brugere, der er hjerne-skadede eller demente samt hemiplegi patienter, da den giver en god taktil stimulation.

1 Lejringsrulle

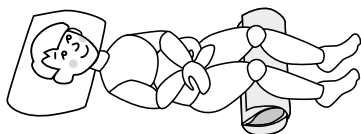
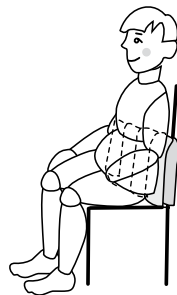
Eksempler på lejring

Kanalsyet pude - mange anvendelsesmuligheder

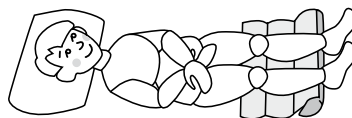

Rhombomed® Kanalsyet pude med kamre til at støtte forskellige positioner

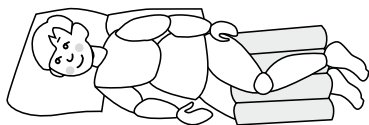
Hvis puden klappes sammen i midten, giver den optimalt hold, når man sidder

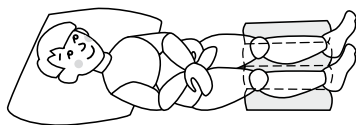
Rullet sammen under knæene for at aflaste ryggen

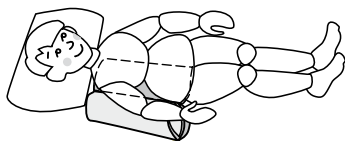
På tværs under benene for at lejre hælene frit

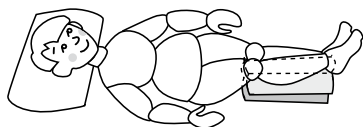
Behagelig aflastning mellem benene pga. kamrene

På langs, for at styre benene og/eller lejre hælene frit

Halvt til at støtte armen

Bukket sammen som rampe under benene

RHOMBO-MEDICAL® produkter

Vaskevejledning

Alle Rhombo-fill® og Rhombo-med® produkter kan problemløst vaskes som kogevaske ved 95°C, men må ikke behandles med produkter på klorbasis. For mere udførlig information, henviser vi til brochuren „Positioneringspuder“.

En husholdningsvaskemaskine kan maks. fyldes med halvdelen af den normale påfyldningsvægt, fordi produkterne bliver meget tunge, når de optager vand. Hvis produkterne er for store til husholdningsvaskemaskinen, kan de sendes til vask på vaskeriet.

Alle almindelige vaskemidler egner sig som vaskemiddel. Brug ingen blødgøringsmidler; de kan få fylDET til at klæbe sammen. Tilsæt opløsninger til en evt. nødvendig desinfektion.

Miljøvenlig og høj kvalitet

Alle benyttede materialer til betræk samt perlerne af polypropylen stammer fra miljøvenlige freonfrie produktioner. Produkterne er fysiologisk og toksikologisk uskadelige. De er støvfrie og derfor også særligt velegnede til allergisk disponerede personer.

Men et miljøvenligt aspekt er også den særlig lange holdbarhed, som gælder for alle RHOMBO-MEDICAL® produkter pga. deres høje kvalitet.